

Skarga Konstytucyjna

T , dnia 16.08.2010 r.

Trybunał Konstytucyjny

Al. Szucha 12a

00-918 Warszawa

Skarżący:

K sp. z o.o.

reprezentowana przez zarząd w osobie M

K

Pełnomocnik skarżącego: RADCA PRAWNY
STAWISZAN DANEK.....nr wpisu na listę
radców prawnych....w...EN. R.P. w Katowicach KT-625

Przedmiot skargi konstytucyjnej

Przedmiotem skargi konstytucyjnej jest art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, z 2001 r. Nr 98, poz. 1069 i 1070 i Nr 130, poz. 1452, z 2003 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2067 i Nr 236, poz. 2356, z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 44, poz. 288, Nr 85, poz. 571, Nr 112, poz. 769), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 45 ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769).

Skarżący zarzuca naruszenie przez wskazany przepis art. 64 ust. 2 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawy skargi konstytucyjnej

Podstawą skargi konstytucyjnej jest pkt 2 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C z dnia stycznia 2010r. sygn. akt ,

Skarżący łączy z wydaniem postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego naruszenie konstytucyjnego prawa ochrony własności oraz praw majątkowych oraz naruszenia zasady demokratycznego państwa prawnego. Poprzez wydanie postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego naruszono konstytucyjnie chronione prawa majątkowe skarżącego poprzez konieczność wydatkowania na zaspokojenie opłaty stosunkowej kwoty zł, i zt. AK

Skarżący wyczerpał przysługujące mu środki zaskarżenia w ramach postępowania egzekucyjnego, ponieważ postanowienie organu egzekucyjnego zostało zaskarżone skargą na czynności komornika. Skarga na czynności komornika została postanowieniem Sądu Rejonowego w C z dnia lutego 2010r. oddalona. Zażalenie skarżącego zostało postanowieniem Sądu Okręgowego w K z dnia kwietnia 2010r. sygn. akt oddalone.

Orzeczenie kończące postępowanie w sprawie tj. postanowienie Sądu Okręgowego w K z dnia kwietnia 2010r. sygn. akt skarżącego zostało mu doręczone w dniu 20 maja 2010r.

W wypadku umorzenia przez komornika sądowego postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela podstawą do ustalenia opłaty stosunkowej jest przepis art. 49 ust. 2 zdanie 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, z 2001 r. Nr 98, poz. 1069 i 1070 i Nr 130, poz. 1452, z 2003 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2067 i Nr 236, poz. 2356, z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 44, poz. 288, Nr 85, poz. 571, Nr 112, poz. 769), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 45 ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769).

Uzasadnienie

Stan faktyczny będący przedmiotem skargi przedstawia się następująco. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w C realizując wniosek wierzyciela o umorzenie egzekucji na skutek dobrowolnej spłaty dokonanej przez dłużnika postanowieniem z dnia stycznia 2010r. umorzył postępowanie egzekucyjne oraz jednocześnie ustalił wysokość opłaty stosunkowej na kwotę zł. Podstawą rozstrzygnięcia w zakresie wysokości opłaty stosunkowej był przepis art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. Z rozstrzygnięciem w zakresie ustalenia wysokości opłaty stosunkowej skarżący się nie zgodził i w oparciu o skargę na czynności komornika zakwestionował zasadność jej ustalenia. Skarżący wskazywał, że bezsporne w sprawie pozostawało, że po wszczęciu postępowania egzekucyjnego dokonał pełnej zapłaty egzekwowanego roszczenia bezpośrednio na rzecz wierzyciela, a komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela wobec zapłaty. Skarżący wskazywał ponadto, że porównanie treści tytułu wykonawczego, z wysokością dokonanej zapłaty na ręce wierzyciela prowadziło do jedynie poprawnego logicznie wniosku, że do wyegzekwowania nie pozostało żadne roszczenie. Zgodnie z treścią art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 kpc komornik pobiera opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania jednakże nie niżej niż 1/10 i nie wyżej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Skarżący zwracał uwagę na fakt, iż przepis ten musi budzić wątpliwości interpretacyjne ponieważ w sposób wadliwy sprzeczny z zasadami prawidłowej legislacji została sformułowana treść jego dyspozycji. Dyspozycja wskazanego przepisu wskazuje, że komornik pobiera opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania. Jednakże w sytuacji gdy dłużnik w toku postępowania egzekucyjnego dokonuje spłaty całości zadłużenia objętego tytułem wykonawczym bezpośrednio na ręce wierzyciela (z pominięciem organu egzekucyjnego) wówczas do wyegzekwowania nie pozostaje żadne świadczenie, bowiem wobec dobrowolnej zapłaty dłużnika świadczenie wygasa. Skoro do wyegzekwowania nie pozostaje żadne świadczenie to brak jest podstaw prawnych do obciążenia dłużnika opłatą stosunkową. Sąd Rejonowy w C nie podzielił argumentacji skarżącego. W uzasadnieniu postanowienia dla wykazania trafności rozstrzygnięcia sąd I instancji odwołał się do Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009r. wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 82/09, w której udzielono następującej odpowiedzi na pytanie zadane przez sąd odwoławczy:

„W przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn.: Dz.U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191 ze zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 112, poz. 769)”. W zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w C skarżący prezentował pogląd tożsamy z tym wyrażonym w ramach skargi na czynności komornika. Sąd Okręgowy w K oddalając zażalenie skarżącego oparł swoje stanowisko na Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009r. wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 82/09.

W ocenie skarżącego dokonując interpretacji art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o komornikach sądowych i egzekucji należy odwołać się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, który wielokrotnie zajmował się kwestią konstytucyjności uregulowań prawnych w przedmiocie opłaty stosunkowej pobieranej przez komornika. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 grudnia 2003r. (sygn. K 5/02) stwierdzono m. in. że opłata egzekucyjna ma charakter daniny publicznej. Taka konstatacja winna prowadzić do wniosku, że wykładnia przepisów regulujących opłatę stosunkową pobieraną przez komorników opierać powinna się o metody wykładni językowej. W ocenie skarżącego nie jest dopuszczalne takie rozumienie przepisu art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, które stoi w sprzeczności z rozumieniem ustalonym w oparciu o metody wykładni językowej. Jednakże szczególną doniosłość dla ustalenia właściwej treści aktualnie obowiązującego art. 49 ust. 2 zdanie trzecie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji ma wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2006r. sygn. P 18/05 w którym to wyroku trybunał odniósł się do konstytucyjności rozwiązania przyjętego w art. 49 ust. 1 zdanie trzecie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 24 września 2004r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie ustawy- Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2004r. Nr 236 poz. 2356). We wskazanym wyroku Trybunał Konstytucyjny uznając wskazany przepis za niezgodny z Konstytucją stwierdził m. in. , że „ Ustawodawca przyjął tu model uzależniający opłatę egzekucyjną, będąca elementem wynagrodzenia komornika, od skuteczności egzekucji. Ponieważ art. 49 zdanie drugie i trzecie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji pozwalał komornikowi na pobranie opłaty egzekucyjnej w razie

umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela, przepis ten został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za dysfunkcyjny w świetle przyjętych przez ustawodawcę założeń, a przez to niezgodny z art. 2 Konstytucji. Trybunał stwierdził, powołując pogląd Sądu Najwyższego, że jeżeli „opłata egzekucyjna ma służyć m.in. wynagradzaniu komornika, to pobieranie jej (...) bez względu na zakres wykonanych czynności egzekucyjnych, pozostaje w rażącej sprzeczności z zasadami wynagradzania” (postanowienie z 6 listopada 2003 r., sygn. akt III CZP 57/03, Prokuratura i Prawo 4/2004, poz. 34). Zdaniem składu orzekającego dłużnicy powinni być na każdym etapie postępowania motywowani do dobrowolnego i pełnego zaspokojenia wierzyciela. Obciążenie dłużników kosztami egzekucyjnymi za dobrowolne zaspokojenie wierzyciela, czyli zachowanie pożądane i zgodne zarówno z prawem, jak i interesem wierzyciela, jest nieadekwatne do celu regulacji, wykazuje cechy swoistej kary finansowej. Trybunał podkreślił przy tym, że derogacja przepisu, pozwalającego na pobieranie opłaty egzekucyjnej w wypadku umorzenia postępowania, nie spowoduje niepożądanych skutków dla aparatu egzekucyjnego (komorników). W wypadku umorzenia postępowania komornik na podstawie art. 39 ustawy o komornikach zachowuje prawo do zwrotu wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji. Oznacza to, że jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego komornik poniesie konkretne wydatki, to – w zakresie określonym ustawą – może otrzymać ich zwrot, a zatem nie można mówić, że komornik ponosi straty wskutek umorzenia postępowania i braku opłaty stosunkowej.” Przyznanie komornikowi prawa do ustalenia i pobrania opłaty stosunkowej w wypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, w wypadku dobrowolnego i pełnego zaspokojenia przez dłużnika wierzyciela, uznać należy za uregulowanie niekonstytucyjne. W ocenie skarżącego należy wykluczyć taką interpretację, która przyznaje komornikowi prawo do opłaty stosunkowej w sytuacji o której mowa w rozpoznawanej sprawie. Skarżony przepis narusza art. 2 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ponieważ został zredagowany niezgodnie z zasadami przyzwoitej legislacji i bezpieczeństwa państwa prawnego oraz zasadą zaufania do państwa i prawa, które wynikają z art. 2 Konstytucji. Zasady przyzwoitej legislacji nakazują formułowanie przepisów w sposób poprawny, precyzyjny i jasny. Przepis art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, z 2001 r. Nr 98, poz. 1069 i 1070 i Nr 130, poz. 1452, z 2003 r. Nr 41, poz. 361 i Nr 124, poz. 1152, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, Nr 202, poz. 2067 i Nr 236, poz. 2356, z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 44, poz. 288, Nr 85, poz. 571, Nr 112, poz. 769), w brzmieniu nadanym przez art. 1

pkt 45 ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769) przyznaje komornikowi prawo do pobrania opłaty egzekucyjnej w wysokości 5 % pozostałego do wyegzekwowania świadczenia również w wypadku gdy dłużnik w toku postępowania egzekucyjnego dokonał zapłaty bezpośrednio na ręce wierzyciela. Dotychczasowe orzecznictwo sądów powszechnych wyklucza z pojęcia „wyegzekwowane świadczenie” wpłaty dokonywane przez dłużnika na ręce wierzyciela z pominięciem organu egzekucyjnego. Takie rozwiązanie legislacyjne powoduje, że obciążenie dłużników kosztami egzekucyjnymi za dobrowolne zaspokojenie wierzyciela, czyli zachowanie pożądane i zgodne zarówno z prawem, jak i interesem wierzyciela, jest nieadekwatne do celu regulacji. Ponadto ustawodawca na gruncie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w ten sam sposób traktuje dłużników, którzy w sposób zgodny z interesem wierzyciela zaspokoili jego roszczenie, jak również tych dłużników, którzy nie dokonali jakichkolwiek wpłat. Paradoksalnie dłużnicy, którzy postąpili zgodnie z prawem i zaspokoili poza postępowaniem egzekucyjnym wierzyciela traktowani są w ten sam sposób w zakresie obciążenia ich opłatą egzekucyjną jak dłużnicy, którzy nie dokonali jakiegokolwiek wpłaty. Takie rozwiązanie legislacyjne prowadzi do wniosku, że dłużnik nie ma żadnego interesu prawnego do dobrowolnego zaspokojenia wierzyciela, skoro na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji i tak zostanie obciążony opłatą stosunkową w wysokości 5%. Reguła wyrażona w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji przyznaje komornikowi prawo pobrania pełnej opłaty stosunkowej w wysokości 5 % w każdym przypadku umorzenia postępowania i bez względu na czas prowadzenia egzekucji, po którym postępowanie zostało umorzone, musi być oceniona jako nie mająca oparcia ani w konstrukcji ustawy o komornikach, ani w aksjologii konstytucyjnej. Ustalenie wynagrodzenia komornika w wysokości 5 % pozostałego do wyegzekwowania świadczenia z pominięciem realnego nakładu czasu pracy, poniesionych kosztów czy też wysiłku komornika winno być traktowane jako niczym nieuzasadniony przywilej. Z aksjologii ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji wynika, że ustawodawca powiązał wynagrodzenie komornika z efektywnością jego działań. Zasada ta została przełamana w art. 49 ust. 2 ustawy, a wyjątek ten nie ma racjonalnego uzasadnienia. Ustawodawca ma wprawdzie kompetencję do kreowania wyjątków od przyjmowanych w aktach tej samej rangi zasad, w tym zasad wynagradzania komornika, niemniej wyjątki te muszą zawsze mieć racjonalne, zgodne z aksjologią konstytucyjną uzasadnienie i pozostawać w proporcji do celów stawianych przez

ustawodawcę.

Wskazując na powyższe wnoszę o uwzględnienie skargi konstytucyjnej.

Załączniki:

Pełnomocnictwo do wniesienia skargi konstytucyjnej,

Odpis z KRS skarżącej,

postanowienia Komornika z dnia stycznia 2010r. sygn. akt

postanowienie Sądu Okręgowego w K z dnia kwietnia 2010r. sygn. akt

postanowienie Sądu Rejonowego w C z dnia lutego 2010r. sygn. akt

odpis skargi konstytucyjnej wraz załącznikami x4

"K" "Spz u o
ZARZĄD:
K
tel.

